

P6_TA(2005)0303

Zimbabwe

Euroopa Parlamendi resolutsioon Zimbabwe kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma eelnevaid resolutsioone olukorra kohta Zimbabwe, kaasa arvatud viimane, 16. detsembri 2004. aasta resolutsioon¹;
 - võttes arvesse nõukogu 21. veebruari 2005. aasta ühist seisukohta 2005/146/ÜVJP, millega laiendati ühist seisukohta 2004/161/ÜVJP, millega pikendatakse Zimbabwe vastu suunatud piirangumeetmeid², ning komisjoni 15. juuni 2005. aasta määrust (EÜ) nr 898/2005, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 314/2004, milles käsitletakse teatavaid piiravaid meetmeid Zimbabwe suhtes³;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5,
- A. arvestades, et 19. mail 2005 suurendas Mugabe režiim Zimbabwe rahva rõhumist tuhandete kodude julma purustamisega Harares, Bulwayos ja teistel linnaaladel nn "Drive Out Rubbish" operatsiooni raames sellisel viisil, et vastavalt ÜRO hinnangule on üle 200 000 inimese praeguseks jäänud peavarju ja elatiseta, ning arvestades, et paljud peavarjuta jäänud inimestest elavad Mukluvisi jõe kallastel haiguste levikut soodustavates tingimustes;
- B. arvestades, et Mugabele lojaalsed isikud on oma võimu kindlustanud 31. märtsil 2005 toimunud võltsitud parlamendivalimistel, mida moonutasid ahistamised ja hirmutamised ning mis ei vastanud rahvusvaheliselt vastuvõetavatele demokraatlikele nõuetele;
- C. arvestades, et G8 juhid kohtuvad Gleneagles 6.–8. juulil 2005 ning et Briti G8 eesistumine on asetanud Aafrika abistamise oma päevakorra esimeseks punktiks; arvestades, et Live8 kampaania on asetanud lisarõhku Aafrika probleemidele, kaasa arvatud vajadus hea valitsemistava järele;
- D. arvestades, et ELi arenguministrid leppisid 24. mail 2005 kokku ELi toetuste suurendamises 0,56 protsendile rahvamajanduse kogutulust aastaks 2010, et 2015. aastaks jõuda 0,7 protsendini aastatuhande arengueesmärkide edendamisel; arvestades, et suurendamine toob 2010. aastaks hinnanguliselt täiendavad 20 miljardit eurot aastas;
- E. arvestades, et ainuüksi abi suudab vähe saavutada Aafrikas, kus puudub hea valitsemistava, õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste järgimine, ning et Aafrika valitsuste suhtumine arengutesse Zimbabwe on peamine näitaja nende pühendumise kohta sellistele väärtustele;

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2004)0122.

² ELT L 49, 22.2.2005, lk 30.

³ ELT L 153, 16.6.2005, lk 9.

- F. arvestades, et varem oli Zimbabwe edukas majandus, et ta eksportis toitu teistesse Aafrika riikidesse ning oli võimeline abistama oma nõrgemaid naabreid raskuste ületamisel; nüüdseks on Zimbabwe ebaõnnestunud riik, kus miljonid inimesed sõltuvad rahvusvahelise üldsuse toiduabist;
- G. arvestades, et ÜRO maailma toiduabi programmi (WFP) hinnangul vajab Zimbabwe 1,8 miljonit tonni teravilja oma 4 miljoni alatoitunud ja näljahäda piiril elava inimese toitmiseks, kusjuures Zimbabwe riigisisene tootmisvõimsus jääb praegusel hetkel vaid 400 000 ja 600 000 tonni teravilja vahele;
- H. arvestades, et Rahvusvaheline Valuutafond (IMF) on osutanud, et Zimbabwe võlgnevus IMFile ulatub 295 miljoni dollarini ning et Mugabe režiimi linnade puhastamine ning aina vähenev põllumajandustoodang põhjustab veelgi suuremat inflatsiooni tõusu, mis viib veelgi sügavama majanduskriisini;
- I. arvestades, et ELi liikmesriikide ettevõtted ostavad jätkuvalt tooteid, mis tõenäoliselt on pärit Mugabe režiimi otsese kontrolli all olevatest talumajapidamistest;
- J. arvestades, et Aafrika Liit on keeldunud sekkumast Mugabe julma rõhumise peatamiseks, ning arvestades, et Lõuna-Aafrika president, Thabo Mbeki, on isegi keeldunud kriitika esitamisest Mugabe tegevuse kohta, rääkimata konkreetsete meetmete võtmisest tema režiimi vastu;
- K. arvestades, et Lõuna-Aafrika Arenguühendus (SADC) pole ikka veel sulgenud oma piirkondlikku rahuvalve väljaõppekeskust Harares;
- L. arvestades, et Mugabe režiimi vastu suunatud sihtsanktsioonide uuendamisel veebruaris 2005 kohustus nõukogu sanktsioone täiendavalt läbi vaatama, võttes arvesse Zimbabwe 2005. aasta märtsis toimuvaid parlamendivalimisi;
- M. arvestades, et 15. juunil 2005. aastal laiendati ELi reisikeeldu Zimbabwe suhtes umbes 120 Mugabe režiimi liikmele; arvestades, et nimetatud laiendamisel on ilma sanktsioonide range kohaldamiseta väike mõju; arvestades, et nõukogu ei ole Mugabe režiimi vastu täiendavaid meetmeid kehtestanud pärast 31. märtsi 2005 valimisi või hiljutist rõhumispuhangut;
- N. arvestades, et endine parlamendiliige Roy Bennett, kes kuulub opositsioonilisse liikumisse Demokraatlikud Muutused (MDC), vabastati vanglast 28. juunil 2005 pärast kaheksakuulist vangistust kohutavates tingimustes;
- O. arvestades, et järgmine ELi üldasjade ja välissuhete nõukogu (GAERC) toimub 18.–19. juulil 2005 ning annab hea võimaluse meetmete võtmiseks,
1. ajal, kui rahvusvaheline üldsus peab Aafrikat esmatähtsaks, mõistab hukka Mugabe režiimi Zimbabwe rahva rõhumise suurendamise eest ja väljendab sügavat pettumust seoses teiste Aafrika valitsustega, eriti Lõuna-Aafrika, SADC ja Aafrika Liidu keeldumisega kritiseerida Mugabe tegevust või võtta tema režiimi vastu meetmeid;

2. nõuab tungivalt, et G8 nõuaks Aafrika piirkondlikelt organisatsioonidelt ja rahvastelt, et nad demonstreeriksid selgelt oma kohustumist heale valitsemistavale, võitlusele korrupsiooniga, demokraatiale, õigusriigi põhimõtetele ja inimõiguste austamisele ning majandusarengule, ja peab Zimbabwe selles suhtes katsejuhtumiks;
3. nõuab kohest lõppu Mugabe režiimi massilistele sunniviisilistele väljatõstmistele ja nõuab kindlalt, et "Drive Out Rubbish" operatsiooni raames riigi sees ümberasustatuid abistavatele abi- ja humanitaarasutustele võimaldataks piiramatut juurdepääsu;
4. nõuab kindlalt, et abi tuleb teha Zimbabwe rahvale kättesaadavaks valitsusväliste organisatsioonide kaudu, ja kutsub komisjoni üles tegema kõik, mis võimalik tagamaks, et Mugabe režiim ei takista abi kättetoimetamist;
5. nõuab rahvusvahelise uurimiskomisjoni loomist, et uurida toidu ja peavarju kasutamist poliitiliste relvadena;
6. avaldab kahetsust seoses nõrga suhtumisega, mis iseloomustab Aafrika Liitu, eriti Lõuna-Aafrikat ja mitmeid teisi Zimbabwe naabreid, kes pigistavad silma kinni Zimbabwe rahva igapäevase rõhumise ja selle riigi majanduse hävitamise ees; tuletab Lõuna-Aafrika valitsusele meelde tema erilist vastutust oma naabri Zimbabwe ees ja kutsub teda üle tegema jõupingutusi tagamaks, et Mugabe režiim lõpetab viivitamatult sunniviisilised väljatõstmised;
7. kutsub SADCd üle sulgema oma piirkondliku rahuvalve väljaõppekeskust Harares margina oma valmisolekust avaldada Mugabe režiimile survet;
8. keeldub tunnustamast 31. märtsi 2005 ulatuslikult võltsitud valimiste tulemusi, kuna need valimised ei vastanud rahvusvaheliselt tunnustatud demokraatlikele standarditele, sealhulgas SADC standarditele;
9. avaldab kahetsust seoses sellega, et nõukogu ei ole vastanud Euroopa Parlamendi järjekindlatele nõudmistele suurendada Mugabe režiimi vastast survet;
10. arvestades olukorda Zimbabwe ja meie riikide rahvaste soovi toetada Aafrikat, nõuab kindlalt, et nõukogu astuks tõsiseid samme Zimbabwe olukorra parandamiseks; kutsub sellega seoses nõukogu üles sulgema lüngad olemasolevates ELi sihtsanktsioonides ja võtma selge kohustuse nende rangeks jõustamiseks kõikide liikmesriikide poolt;
11. nõuab tungivalt, et need meetmed hõlmaksid kõikide Zimbabwega loodud majandussidemete piiramist, millest saab otse kasu režiim (nagu kaubandus režiimi liikmete kontrollitavate talumajapidamistega), meetmete kindlakstegemist ja kehtestamist nende vastu, kes toetavad rahaliselt režiimi demokraatiavastast tegevust (koostöös Ameerika Ühendriikide ja Rahvaste Ühenduse riikidega), ning Mugabe käsilaste pereliikmete juurdepääsu vältimist töökohtadele ja haridusasutustele ELi liikmesriikides;
12. nõuab ELi erisaadiku nimetamist Zimbabwe jaoks, et elustada Aafrika riikide vahelist tegevust (koostöös Ameerika Ühendriikide ja Rahvaste Ühenduse riikidega) ning liikmesriikidest Zimbabwe varjupaigataotlejate tagasisaatmise peatamist kuni olukorra paranemiseni Zimbabwe;

13. kutsub ELi liikmesriikide äriühinguid, kes kauplevad Zimbabwega, kasutama läbipaistvaid äritavasid, keelduma sõlmimast lepinguid nendega, kes osalesid Mugabe maa konfiskeerimise programmis, ning tegutsema viisil, mis tuleb kasuks Zimbabwe rahvale, mitte Mugabe režiimile;
14. toetab komisjoni presidendi pettumusavaldust seoses Aafrika Liidu ja Lõuna-Aafrika suutmatusega vastata inimõiguste kriisile Zimbabwes ning nõuab kindlalt, et komisjon võtaks oma eelseisvas "Aafrika strateegias" käesolevat resolutsiooni tugevalt arvesse;
15. kutsub ÜRO Julgeolekunõukogu üles pöörama tõsiselt ja kiiresti tähelepanu Zimbabwes toimuvale rõhumisele ning uurima, mil määral on võimalik vastutavaid isikuid vastutusele võtta;
16. tervitab Roy Bennetti vanglast vabastamist, kuid avaldab kahetsust seoses tema kohutava kohtlemisega Mugabe režiimi käes, ning nõuab veel 30 000 süütu ohvri vabastamist, kes vangistati "Drive Out Rubbish" operatsiooni järgselt;
17. nõuab Robert Mugabe tagasiastumist ja üleminekuvalitsuse loomist Zimbabwes, millesse oleksid kaasatud opositsioonirühmad ja teised hea tahtega isikud, et taastada Zimbabwes aktsepteeritavad valitsemisstandardid ning parandada purustatud majandus- ja inimõiguste olukorda;
18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele, G8 riikide valitsustele, Zimbabwe valitsusele ja parlamendile, Lõuna-Aafrika valitsusele ja parlamendile, Rahvaste Ühenduse peasekretärile, ÜRO peasekretärile, Aafrika Liidu komisjoni ja täitevnõukogu esimeestele ning SADC peasekretärile.